

ЖАМОАТ ЖОЙЛАРИДА БЕЗОРИЛИКНИ ОЛДИНИ ОЛИШДА ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИ ВА ТАЪЛИМ ОРГАНЛАРИНИНГ ХАМКОРЛИГИ

Маллабоев Азизбек Мавлонбек ўғли

*Ўзбекистон Республикаси Ички Ишлар Вазирлиги Академияси
Хуқуқбузарликлар профилактикаси фаолияти йўналиши 3-босқич
317-гуруҳ курсанти*

Аннотация: Ушбу мақолада жамоат жойларида безориликни олдини олишда ички ишлар органлари ва таълим муассасаларининг ҳамкорлигини ошириш ҳамда аҳоли орасида, жамоат жойларида ижтимоий, сиёсий, ҳуқуқий мазмундаги тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш ва уларнинг аҳамияти ҳақида сўз боради.

Калит Сўзлар: Хуқуқбузарликлар профилактикаси, безорилик, профилактика инспекторлари, жамоат жойлари.

Мустақиллик йилларида республикада ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашиш борасида комплекс чора-тадбирлар амалга оширилиб, мамлакатда ҳуқуқ-тартиботни таъминлашда ижобий натижаларга ҳамда криминоген вазиятни сезиларли даражада яхшилашга эришилди.

Энг аҳамиятлиси, ҳуқуқбузарликлар профилактикасини фақатгина ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг вазифаси сифатида баҳолаб, ушбу фаолиятга лозим даражада эътибор қаратмасликдек эскича ёндашувга буткул барҳам берилди. Ҳуқуқбузарликларнинг самарали профилактикасини амалга ошириш давлат органлари, шу жумладан, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, бошқа давлат ташкилотлари, шунингдек, хўжалик бошқарув органлар, тадбиркорлик субъектлари ҳамда фуқароларнинг устувор вазифаси этиб белгиланди.

Безорилик ҳуқуқбузарликлари жамоат тартибини бўзиш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар субъекти сифатида кўпроқ даражада ёшлар томонидан намоён бўлади. Шахснинг ёшига доир жиҳатини унинг атрофдагилар билан муносабатига ички дунёсига ўз таъсирини ўтказиб уларнинг хулқ-атвори ўзгарувчан бўлади. Шу боис безорилик ҳуқуқбузарлигини содир этган 16-30 ёшлардаги безориликнинг субъекти сифатида жавобгарликка тортилганлар. Бу ёшдагилар ўрганилган умумий ҳуқуқбузарликларининг ишларининг 62% ни ташкил этган. 30-40 ёшдагилар безориликнинг 17% ни ташкил қилган 40-50 ёшдагилар 11%ни ташкил этган. Ўрганилган ҳуқуқбузарликлар ишлари бўйича бирорта ҳам 60 ёшдан ошган шахслар безорилик ҳуқуқбузарлигини содир этмаганлар. Бундан кўриниб турибдики, профилактика инспекторлари асосан бу турдаги ҳуқуқбузарликларни олдини олишда энг аввало ёшлар томонидан содир этилаётган ҳуқуқбузарликларга эътиборини қаратиши лозим.

Бунда биринчи навбатда мактабларда ва коллежларда ушбу турдаги ҳуқуқбузарликларни ёшларга унинг оқибатлари ва жавобгарлик масалалари тўғрисида тушинтириш ишларини олиб боришлари лозим. Бундан ташқари, ушбу турдаги ҳуқуқбузарликларни содир этишга мойил ёшлар билан яқка тартибдаги профилактик тадбирларни ўтказиш ва ота-оналари билан тушинтириш ишларни олиб бориш ҳамда расмий огоҳлантиришлар ва тилхатлар олиш мақсадга мувофиқ. Яна ушбу турдаги ҳуқуқбузарликларни олдини олишдаги чора-тадбирлардан бири бу турдаги ҳуқуқбузарликларнинг келиб чиқиши сабаблари ва унга имкон бераётган шарт шароитларни бартараф этиш тўғрисида корхона, муассаса ва ташкилотларга тақдимномалар киритиш лозим.

Профилактика инспекторлари умумий тартибдаги профилактикани қуйидаги усулларда амалга ошириш бўйича такомиллаштириб бориши мақсадга мувофиқ бўлади:

- аҳоли орасида, жамоаларда ижтимоий, сиёсий, ҳуқуқий мазмундаги тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш (маҳалла фуқаролар йиғини, яраштириш комиссиялари, диний-маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар билан ҳамкорликда);

- оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиб, яъни газета ва журналларда мақолалар эълон қилиш, радиоэшиттиришлар ташкил этиш, телевиденияларда турли кўрсатувлар тайёрлаш;

- маърузалар ўқиш, суҳбатлар уюштириш ва учрашувлар ташкил этиш.

Сохибқирон бобомиз Амир Темур ўзининг Темур тузуклари китобида: “Лоқайд инсонни енг хавфли душман”- деб хисоблашини қайд қилган. Бундан қурилиб турибдики шахс, жамият ва давлат хавфсизлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқлари, еркинликлари ва қонуний маанфатларини ишончли ҳимоя қилишда барчамиз бирдек маъсул еканлигимизни асло унутмаслигимиз лозим...

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга мурожаатномаси.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёев. “Миллий тараққиёт йўлигимизни қатъият билан давом эттириб юксак марраларга эришамиз”.

3. Шавкат Мирзиёев “Ички ишлар органлари фаолияти, тизимда мавжуд муаммо ва камчиликлар, истиқболдаги вазифалар”га бағишланган йиғилишдаги маърузаси.

4. Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 16 сентябрдаги “Ички ишлар органлари тўғрисида” ги қонуни.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 14 мартдаги “Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жинойятчиликка қарши курашиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 10 апрелдаги “Ички ишлар органларининг фаолияти самарадорлигини тубдан ошириш, жамоат тартибини, фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилишни таъминлашда уларнинг масъулиятини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5005-сонли фармони.

7. // URL:<http://www.lex.uz>.

8. // <http://norma.uz>